

Volume 7(2004)
© Karin Eriksson, 2004

STMA Online

Arvikafestivalen 2003

Rapport från och tankar kring ett dokumentationsprojekt

Karin Eriksson

[1]
Solen skiner, det är gassande hett och på campingen är vattnet avstängt trots att ledningen fungerade alldeles nyss. Besökare söker sig till sjukvårdstälten och klagar på solsting och skavsår, en och annan sover ut efter en tuff och våt natt. Inom det inhägnade festivalområdet sitter folk i skuggan under björkarna och väntar på att de första banden skall äntra scenen. Från staden kommer en strid ström av svartklädda ungdomar med mat- och systembolagspåsar i händerna. Några har varit och badat. Det är festival i Arvika.

Sommaren 2003 besöktes Arvikafestivalen av 15000 personer, ytterligare ett par tusen jobbade som funktionärer och till festivalen strömmade även artister och journalister i stora mängder. Sedan den första festivalen 1992, då det kom det runt 2000 besökare. har festivalen både växt och förändrats på flera sätt. Sommaren 2003 gjorde också Värmlands Museum ett dokumentationsprojekt av Arvikafestivalen som en del i museets uppdrag att dokumentera samtiden.

Dokumentationen genomfördes helt i museets regi, men med god hjälp av festivalens ledning. Utgångspunkten var att göra en dokumentation av en viktig samtidshändelse i Värmland och riktlinjerna för genomförandet har i sin helhet dragits upp inom projektgruppen.[1] Gruppen har arbetat utifrån förutsättningen att det inte är möjligt att göra en heltäckande dokumentation av Arvikafestivalen, då en festival av den storleken innehåller många infallsvinklingar beroende på vad man väljer att dokumentera och vilka personer man får kontakt med. Därför valde vi att försöka återspegla mångfalden genom att utgå ifrån och dokumentera de enskilda individernas festivalupplevelse. Arbetsnamnet blev i linje med detta "Individens festival".[2]

Dokumentationen av Arvikafestivalen skedde främst genom intervjuer och fotodokumentation. Totalt intervjuades drygt 60 personer under cirka 30-40 minuter (intervjuerna spänner från 10 minuter till över en och en halv timme). [3] Intervjuerna utgick från en frågelista där en del frågor ställdes till samtliga informanter och en del riktades till den kategori som intervjuades. Intervjuerna styrdes inte slaviskt av frågelistan utan var öppet hållna och de flesta informanter diskuterade frågeställningar som låg utanför de frågor som vi hade satt upp på förhand. De kategorier som vi fokuserade på var i första hand besökare, funktionärer och arrangörer. Utöver detta finns det i materialet enstaka intervjuer med poliser, präster, musiker, Arvikabor, grannar, politiker, musiklärare med flera.

Utgångspunkten var alltså att anlägga ett brett perspektiv på Arvikafestivalen genom att intervjua flera olika grupper av individer. För att fördjupa individperspektivet fanns det även en önskan att "köpa in" en festivalbesökare. Under festivalens gång fick vi tag på Robert från Karlskoga som var villig att sälja sina smycken, piercingringar och kläder samt ge en djupintervju, vilket nu ingår som en del i dokumentationen.

Intervjuerna visar hur olika de olika informanterna upplever festivalen och hur deras upplevelse färgats av det förhållande de har till festivalen; om de är besökare, funktionärer, arrangörer, själavårdare, tjejjour, politiker, Arvikabor och så vidare. Informanternas förhållande till festivalen gör också att de ser, tolkar och beskriver olika företeelser på festivalen på olika sätt. Trots att informanterna har haft väldigt olika bakgrunder är det vissa frågeställningar som diskuterats av flera av dem, till viss del förstås styrta av de frågor som ställdes. Detta rör allt ifrån Arvikafestivalen som fenomen och dess förhållande till Arvika till synen på musik- och klädstilar. Jag kommer här att presentera några av de svar vi fått som berör Arvikafestivalens organisation och historia, festivalens betydelse för Arvika, varför man besöker Arvikafestivalen, tillvaron under festivaldagarna samt förberedelser inför festivalbesöket.

[2] I bristen på ett hus blev det en festival

Från 1992 års festival fram till idag är det i intervjuerna tydligt att både festivalen i sig och åsikter om festivalen har förändrats. Det finns flera olika berättelser om varför Arvikafestivalen startade och troligen ligger sanningen någonstans mittemellan. De flesta är dock överens om att uppsättningen av musikalen Momo 1991 var en viktig utgångspunkt till idén om att göra ett större arrangemang. Musikalen, som arrangerades av unga människor och föreningen Verktygslådan, gav mersmak och i april 1992 hölls ett möte för föreningar i Arvika som arbetade med ungdomar. I princip kom dock enbart representanter för föreningarna Verktygslådan och Blå huset. [4] Målet med mötet var att anordna en musik- och kulturfestival och i juli samma år genomfördes den första Arvikafestivalen (MD 12; MD 3).

Festivalen har redan från starten fått ekonomiskt, moraliskt och/eller praktiskt stöd ifrån Arvika kommun. Den första kontakten inleddes när en grupp ungdomar uppvaktade kommunen för att få bidrag till ett

ungdomens hus. Men eftersom två tidigare försök att skapa ett ungdomens hus hade misslyckats var kommunen mer intresserad av att ge bidrag till en verksamhet som var flexiblarare än ett hus. Man ansåg också att det inte var kommunen som institution som skulle vara inblandad utan idéerna skulle komma ifrån och genomföras av ungdomarna själva. Den inställningen har för övrigt varit rådande under alla år som festivalen arrangerats. Istället för att ge bidrag avsatte kommunen en pott med pengar, den så kallade ungdomsmiljonen, som alla ungdomar i Arvika kan söka pengar ifrån. Den första Arvikafestivalen fick bidrag ur den potten (MD 20).

Att arrangera en festival är för personerna i ledningsgruppen ett arbete som, beroende på ansvarsområde mer eller mindre, löper över hela året. Arbetet med nästa års festival startar redan hösten innan och flertalet artister är bokade före jul.^[5] Till festivalorganisationen är det dessutom kopplat utomstående grupper med olika funktioner som säkerhet, sjukvård och själavård.

I takt med att festivalen blivit större har också festivalorganisationen förändrats från att vara hierarkisk och toppstyrd till dagens plattare form (MD 12). När arrangörerna själva berättar om hur organisationen fungerar lyfter samtliga fram det kontinuerliga arbetet med att förnygra ledningen. En konsekvens av detta är att de huvudansvariga högst får inneha den posten i två år. Förnygringen ses som en fördel av de som arbetar eller har arbetat inom organisationen, som en av hemligheterna till varför det har gått så bra.

Ett par av informanterna jämför Arvikafestivalen med Hultsfredsfestivalen och menar att den modell som Arvikafestivalen har valt är en garanti för att festivalen skall fortleva. Genom att få in yngre personer i arbetsstyrkan menar man att kontakten med vad festivalens besökare önskar bibehålls enligt principen att det måste finnas unga som kan tala om vad unga vill ha. Att någon sitter för länge i en ledande position upplevs med andra ord av arrangörerna som ett hot mot Arvikafestivalens identitet, i viss mån även mot festivalens "själ". Men man är också medveten om risken att förlora tidigare erfarenheter av festivalarbete när staben löpande byts ut. Erfarenheten bibehålls emellertid genom att flera av de som under åren arbetat med festivalen fortsätter att göra större eller mindre insatser.

Flera informanter understryker hur viktigt det är att unga människor får en chans att arbeta och ta ansvar i ledande positioner. Att lära sig ta ansvar och att genomföra ett arrangemang av Arvikafestivalens storlek är för övrigt två av de saker som uppges som viktigast för den enskilde arrangören och funktionären. Arvikafestivalen ses som en skola för livet, en möjlighet att få en utbildning som inte går att få någon annanstans och ett unikt sätt att skaffa sig ovärderliga livserfarenheter på ett tidigt stadium i livet.

Flera av dem som jobbar med festivalen menar att den idag är så stor som det är möjligt med nuvarande resurser. Om festivalen skall växa

ytterligare måste frågor om festivalområdets utseende och placering lösas. Ett utökat festivalområde skulle till exempel förvärra de problem som redan nu finns med parkerings- och campingutrymme. Samtidigt pågår en diskussion om hur festivalen skall utvecklas både när det gäller dess storlek och programutbud.

[3] Arvika kommer till världen och blir en prick på Sverigekartan

Vilka effekter anses Arvikafestivalen ha för Arvika? När intervjupersonerna diskuterar runt frågan talar de bland annat om återflyttning, nyföretagande, turismnäring och gästrätter. Flera, särskilt föräldrar, understryker den enorma betydelse som festivalen har haft för de engagerade ungdomarna i Arvika. Men viktigaste av allt är nog att festivalen har satt Arvika på kartan.

Arvikafestivalen är viktig för Arvikas image och dess symboliska funktion för kommunen är något som politiker, arrangörer, Arvikabor, funktionärer, besökare etc. är överens om. De är dock betydligt mer tveksamma vad festivalen betytt något för Värmland, även om regionpolitiker och kommunalpolitiker anser att så är fallet (t.ex. MD 5 och MD 19).^[6] För flera av besökarna verkar emellertid Värmland vara något som man passerar på väg till festivalen.^[7]

I takt med att festivalens ekonomiska och symboliska betydelse för staden Arvika ökat har Arvikabornas syn på festivalen förändrats. En av kommunpolitikerna beskriver hur samma personer som i början ringde till kommunen och uttryckte sin rädsla för festivalen idag tingar soffor i stadsparken för att titta på besökarna (MD 5). Efter det att man införde gratis inträde för personer över 50 år, har flera av de äldre Arvikaborna också besökt själva festivalområdet. Massmedia har under åren rapporterat om nybildade av företag ur föreningen Galaxens arbete. Detta, i kombination med kommunens ekonomiska men framför allt moraliska stöd till festivalen, har med all säkerhet bidragit till den mer positiva attityden till arrangemanget.^[8] "Idag är det nästan opolitiskt att inte tycka om oss" som en av arrangörerna pricksäkert uttrycker det (MD 1).

Det är framför allt synen på festivalbesökarna som varje år mer eller mindre översvämmar Arvikas tågstation och centrumkärna som förändrats. En äldre herre bosatt i Arvika berättar hur han till en början var väldigt skeptisk till de svartklädda besökarna med färgat hår. Han beskriver ett restaurangbesök som han gjorde samtidigt som det var festival i staden. Till restaurangen kom några festivalbesökare som gick in, drack en starköl och gick ut igen utan att det blev något bråk. Efter det ändrade han uppfattning och kom fram till Arvikafestivalen inte är så farligt ändå. Nu menar han att besökarna nog är "ganska fina innerst inne fast de kanske ser ut utåt som inte så ansvariga" (MD 8). Vissa besökare tycker dock att det måste vara "ofantligt jobbigt att hela centrum varje år svämmar över av svartklädda, arroganta ungdomar som bara super och är djävligt odrägliga" (MD 24).

Festivalen har enligt en del flyttat fokus från den gamla kulturen i Arvika

till den nya genom att lyfta fram och betona ungdomskulturen (t.ex. MD 19). Men de som blivit tillfrågade om festivalen har bidragit till ett öka intresse för musik i Arvika är dock tveksamma. De menar att det redan innan det attfestivalen startade fanns ett rikt kultur- och musikkiv i Arvika och att detta till och med är en orsak till och förutsättning för att festivalen kunde etableras just här. En av de intervjuade politikerna menar att de som kanske främst har fått ett ökat musikintresse är ungdomar som inte tidigare var intresserade av musik utan istället arbetat med att till exempel bygga scen. Han tror inte heller att festivalen i sig har bidragit till att musikinstitutioner som kommunala musikskolan har fått fler sökande (MD 5).

Utöver att Arvika uppfattas som en bygd med starka kultur- och musiktraditioner är stadens storlek ytterligare en förklaring som ges till varför det har fungerat i Arvika. En framlägger teorin att det inte är möjligt att i städer av Stockholms eller Göteborgs storlek genomföra en festival i stil med Arvikafestivalen. Enligt honom är Arvika en tillräckligt liten stad för att kontakten mellan olika samhällsfunktioner skall fungera. Detta gör i sin tur att man vet vilka alla är och att det är korta beslutsvägar inom till exempel företagen, vilket underlättar beslut om sponsring eller annan hjälp (MD 4).

[4] Musiken eller festen?

Det finns självklart flera olika anledningar till varför man är på Arvikafestivalen. Musiken är viktig för många, men några är där enbart för att jobba och uppleva kamratskapen med andra funktionärer. En del är där som representanter för kommun, studieförbund, tjejjourer och liknande. Det är inte ens självklart att man besöker Arvikafestivalen för att man är musikintresserad. En del tycker inte ens om den musik som spelas under festivaldagarna. Man åker istället till festivalen för att träffa folk, göra sitt årliga festivalbesök, umgås med kompisar, festa med mera. Oftast är det emellertid en kombination av flera av dessa.

Flera av funktionärerna, men även en del av arrangörerna, är uppenbarligen mest intresserade av att göra något "riktigt" ihop med andra. De vill ta ansvar att delta i något stort. En del av de som startade upp festivalen menar till och med att det kunde ha blivit ett annat stort projekt, men att det blev en musikfestival då flera av initiativtagarna var intresserade av musik. De hade också besökt andra festivaler till exempel i Roskilde (MD 3).

Trots att Arvikafestivalen under åren har haft, och har, ett brett programutbud, definieras den av flera besökare som syntfestival. En av besökarna menar att gillar man syntmusik är det ett måste att åtminstone en gång ta sig till Arvikafestivalen, en annan att det pratas mycket om festivalen i syntkretsar eftersom den är inriktad på alternativ synt (MD 24; MD 41). Flera av arrangörerna påpekar dock att även om festivalen visserligen har fler syntband än någon annan svensk musikfestival, är ambitionen att ha ett mycket större programutbud än så. Man vill dessutom också erbjuda upplevelser för all sinnen, till exempel olika typer

av happenings, performance, poesitält, klättermvägg etc.

En av dem som var med 1992 menar att syntstämpeln mer eller mindre kom till av en slump. Den första festivalen var inte inriktad mot synt, men man hade engagerat tre syntband och nästan hälften av publiken var syntare. Man insåg då att det inte fanns några arrangemang för den gruppen av besökare och fortsatte därför boka syntband till kommande festivaler. Detta har medfört att syntare sedan starten har varit en trogen återkommande publik. Han menar vidare att syntstämpeln är något som har kommit utifrån och inte något som festivalen aktivt jobbat för. Den beror delvis på den publik som kommer, men också på att Arvikafestivalen kanske är den enda festivalen som bokar syntband i någon större utsträckning (MD 3).

Det finns andra grupperingar bland festivalens besökare än syntare, och flera av informanterna anmärker att det verkar finnas en hög tolerans för olika stilar. Samtidigt är festivalen en mötesplats för personer som i sin hemmamiljö inte har samma möjligheter till kontakt med likasinnade. Eller som en av besökarna inriktad mot elektro- och svartrockmusik påpekar: på festivalen är vi "utstötta tillsammans" (MD 34).

[5] Festivalområdet och campingen

Mellan festivalområdet och campingområdet går en strid ström med besökare fram och tillbaka. Flera av de intervjuade besökarna beskriver sina festivaldagar som ett evigt pendlande mellan campingen och festivalområdet. De sover och äter på campingen och lyssnar på musik och dansar inne på området. Sedan finns förstås falangen som i princip aldrig lämnar campingområdet, för vilka en festival är lika med campinglivet. Andra ser mera campingen som ett nödvändigt ont och är där i så liten utsträckning som möjligt.

2003-årsfestivalcampare slapp i princip tidigare års regnande. Detta hindrade dock inte delar av campingen att bli en veritabel lervälling med tandborstar, skor, tält och gummibåtar mer eller mindre täckta av en gråbrun sörja. Nedtrampat gräs och annat tillförde också området en karaktäristisk doft. I campingens centrum är det försäljning med mat och dryck, ett område av bajamajor samt några kranar med färskvatten och ett par tvättrännor. De flesta campare härdar mer eller mindre bekymmersfritt ut med campingens levnadsvillkor och ser det som en viktig del av festivalupplevelsen.

Campingområdets spartanska förhållanden skulle få av camparna ha godtagit i sin hemmiljö. Men ändå beskrivs campingen av de flest som en plats med god stämning, trevliga och hjälpsamma människor och att alla umgås med alla (t.ex. MD 55 och 41). En av de vakter som finns med i dokumentationen menar att händer det något så händer det på campingen, men fortsätter att det händer förvånansvärt lite med tanke på hur mycket folk som rör sig på ett så pass avgränsat område. Han tror att anledningen till att det inte är mycket problem är att besökarna har åkt till festivalen för att träffa folk och inte för att bråka (MD 18). En av

sjuksystrarna säger att hon hade förväntat sig förgiftningar av olika slag efter missbruk, men att hon istället tar hand om småblessyrer, omplåstring, utdelning av öronproppar och liknande. Hon påpekar att hon aldrig har tagit hand om några värre skador till exempel relaterade till slagsmål under de år hon har jobbat i sjukvårdstältet (MD 6).

Eftersom droger har varit en av de saker som diskuterats i media i samband med Arvikafestivalen har informanterna också fått frågor om deras syn på detta i de fall då de inte självmant kommit in på ämnet. Drogfrågan är den fråga där informanternas förhållande och koppling till festivalen tydligast framkommer i deras svar. Åsikterna om förekomsten av droger på festivalen går isär. Vissa personer, företrädesvis de som jobbar i förebyggande syfte, till exempel tjejjouren, anser att det finns mycket droger och ett fåtal av informanterna har sett droger, drogpåverkade eller själva blivit erbjudna. De flesta anser att droger inte är något problem och flera personer som tillbringar större delen av tiden på campingen har inte sett eller på annat sätt lagt märke till några droger. Den allmänna åsikten om droger bland informanterna är dock att visst förekommer det, något annat vore konstigt med 15,000 tillresande, men att det är inte utbrett och att flera andra festivaler har större drogproblem än Arvikafestivalen.

Flera diskuterar i samband med drogproblematiken förhållandet mellan polis och festival och hur respektive part anser att det drogförberedande arbetet skall genomföras. Som en del i arbetet mot droger på festivalen har polisen beslutat att den dansscen som finns inne på festivalområdet skall vara stängd nattetid, eftersom man anser att den danskultur som utövas där för många är en inkörsport till drogmissbruk. Detta är något som arrangörerna anser är fel sätt att angripa problemet och att de borde få bestämma öppettiderna själva (t.ex. MD 62).

[6] Festivalbesöket

En inte oviktig del i festivalbesöket är förberedelserna och planerandet inför festivaldagarna. Många av besökarna har en väl genomtänkt plan för sitt festivalbesök, oavsett om de är där för att leva på campingen eller för att gå på konserter. Flera av de vana besökarna har också strategier för vad som är bra att ta med, när man bör komma, var man skall slå upp sitt tält, etc. En perfekt tältplats beskrivs av en informant som torr, nära till matställen samt utgången till festivalområdet och gärna med bra uppsyn över tältet (MD 24).

Med i packningarna finns allt ifrån stora sminkspeglar till förråd av torra sockor, tillräckligt till åtminstone tre byten per dag. Andra har i princip inte med sig någonting och en del har införskaffat tält och billiga sovsäckar som de sedan lämnar kvar när de reser. Till andra nödvändiga attiraljer hör: vattenflaska, mobil, nudlar, kudde, ordentliga skor, pengar samt en festivalflagga att märka ut tältet med så att man hittar tillbaka. [\[9\]](#)

Föreberedelserna inför festivalen inbegriper även hur man vill se ut. De besökare som kanske syns minst är de mer praktiskt klädda i jeans och t-

shirts, men för en betraktare är det alla versioner av svart klädsel samt andra mer utstuderade stilar som man lägger märke till. Till de senare kan nämnas en kille vars kostym fortfarande på lördagskvällen är anmärkningsvärt vit. Vi har i intervjuer med besökare frågat om vilken betydelse utseendet har och om det finns en koppling mellan musikstil och klädsel. Även om de flesta anser att det inte spelar någon roll hur man ser ut är uppenbarligen klädstil, frisyr och utsmyckningar viktigt när man bedömer andra. Mycket av detta är svårt för en utomstående att tolka och kan röra mycket små och subtila skillnader som skillnaden mellan svenska och norska punkrockare som av en norrman uttrycks i att de svenska punkarna har mer nitar eftersom nitar är dyrare i Norge (MD 32).

En kille som åkt till festivalen för att dansa säger att det inte spelar någon roll hur man klär sig på en festival, men att det inte är särskilt många som lyssnar på samma sorts musik som han och att de känner igen varandra genom klädstilen (MD 57). En sjuttonårig tjej berättar hur hon inför festivalen har försökt att göra lite annorlunda kreationer, men när hon kom till Arvikafestivalen var de inte längre särskilt speciella: "det är det som suger med det här stället" (MD 40). En flitig festivalbesökare menar att det som är bra med Arvikafestivalen är att man blir tagen för vad man är, men också att många klär upp sig när de får chansen. Han tror också att det för flera i deras vanliga liv inte finns en chans att visa upp piercingar och tatueringar, på en festival får de däremot tillfället att släppa alla hämningar och känna sig som sig själva (MD 34).

Utöver klädstil har många av besökarna inför festivalen lagt ned stor möda på sin frisyr. Den norske punkaren ovan berättar att han ordnade håret innan han reste hemifrån genom att fixera tuppkammen med vattenlösligt trälim och bär det så i fem dagar innan han tvättar ur det (MD 32). Andra har flätat in långa remsor med Lovikkagarn i svart och vitt eller i olika neonfärger. Flera av dem som uppger att de lagt ner tid och arbete på hur deras utseende kan också identifiera vilka stilar andra besökare tillhör. De anser dock ofta att de själva inte i någon större utsträckning uttrycker sin musikstil genom hur de ser ut eller är klädda. Det är dessutom väldigt få som anger enbart en musikstil som "deras" på frågan om vad de själva lyssnar på. Några exempel på stilar som informanterna pekar ut på festivalen är: punkare, svartrockare, estetisk (vilket definieras som lite naturfärgat med blekta färger och sjalar) och så klart syntare (t.ex. MD 35).

[7] Att dokumentera en festival

Det är självklart fler trådar som tagits upp i de intervjuer som ingår i projektet. Vi har bland annat intervjuat några av de musiker som framträdde på festivalen 2003 och diskuterat skillnaden i förberedelser och genomförande mellan att framträda på en festival och hålla en mer traditionell konsert. En del av de äldre informanterna har jämfört likheter och skillnader mellan Arvikafestivalen och när de själva var yngre och åkte till Strömstad för att fira midsommar. Vi har även fått in en del material på föräldrars åsikter och hur de ställer sig till att deras barn arbetar eller besöker Arvikafestivalen. Samtliga av informanterna har

dessutom fått diskuterat för- och nackdelar med Arvikafestivalen.

Att utgå ifrån olika individers syn på festivalen har förvisso gett många åsikter på evenemanget. Samtidigt har det också visat på att vissa saker kan ses som mer eller mindre vedertagna fakta vilka informanterna i stort är rörande överens om. Ett exempel på detta är uttryck som "festivalen har satt Arvika på kartan", ett annat är påståenden om att det är minst lika mycket problem med alkohol en vanlig lördagskväll i Arvika som det är under festivalhelgen.

Det finns antydningar att delar av det som kommer fram i intervjuerna har sitt ursprung i en massmedial bild av festivalen. I början av sommaren 2003 visades till exempel filmen *Festivalhjältar* på teve.^[10] Filmen är en dokumentär om Arvikafestivalen och följer tre funktionärers arbete före och under festivalen och visar på vilket enormt arbete som funktionärerna lägger ner. Några av de informanter, som inte i någon större utsträckning har en direkt kontakt med festivalen som organisation, återberättar ofta den bild av Arvikafestivalen som filmen presenterar.

Arvikafestivalen är en av flera musikfestivaler i Sverige och min egen upplevelse av festivalen var att den hade flera gemensamma drag med festivaler inom andra genrer. Ett av dessa är känslan av att befinna sig i en tidsbubbla avskärmad från omvärlden där festivalen blir en egen värld med umgänge, musik, mat och boende. Ett besök på en festival innebär på sätt och vis också att man väljer att ställa sig utanför sitt vanliga liv under en avgränsad period. Kanske är det därför som det är möjligt att under ett festivalbesök kasta bort en del av de konventioner som finns angående hur man skall klä sig, hur man skall uppföra sig och hur man kan tänka sig bo? Acceptansen är, vilket Arvikafestivalens campingområde illustrerar, med andra ord väldigt hög. Man får här lov att uppföra sig och klä sig efter eget tycke utan att någon reagerar, och själv reagerar man inte nämnvärt på andra personers uppförande och utseende. På en festival är livet lite uppochner och det är helt i sin ordning.

* * *

Campingen söndag förmiddag. Folk packar ihop sina pinaler. De ser lite slitna ut men är ändå ganska glada. Geggigt och skräpigt. Festivalbussar kör i skytteltrafik och bilister försöker förtvivlat att få in all packning i bakluckan. Den stora saneringsaktionen har inletts med städare från någon lokal idrottsklubb utrustade med sopsäckar och bulldozers. Alla kvarlämnade tält slängs, tillsammans med tallrikar, överblivna nudelpaket, liggunderlag, festivalflaggor och annat. Ur en bergsprängare dånar musik och så är det bara ett år kvar innan det är dags igen.

Källor och litteratur

Intervjuer

Artikeln bygger på de intervjuer som gjordes i samband med Arvikafestivalen 2003 av Värmlands Museum. Intervjuerna och annat material kopplat till dokumentationen finns på Värmlands Museum, Karlstad. De intervjuer till vilka det hänvisas till i texten är:

MD 1, kvinna, född 1982, arrangör.

MD 3, man, född 1974, arrangör.

MD 4, man, född 1953, förälder.

MD 5, man, född 1952, politiker.

MD 6, kvinna, född 1950, sjuksyster.

MD 8, man, född 1946, Arvikabo.

MD 12, man, född 1970, arrangör.

MD 18, man, född 1961, socionom.

MD 19, man, född 1947, politiker.

MD 20, man, född 1932, politiker.

MD 24, man, född 1979, besökare.

MD 32, man, född 1982, besökare.

MD 34, man, född 1975, besökare.

MD 35, kvinna, född 1988, besökare.

MD 40, kvinna, född 1985, besökare.

MD 41, man, född 1987, besökare.

MD 55, kvinna, född 1985, besökare.

MD 57, man, född 1986, besökare.

MD 62, man, född 1980, funktionär.

Övriga källor:

Bjålesjö, Jonas (1999): Hultsfred "Det är en speciell känsla!", i: *Nonstop! Turist i upplevelseindustrialismen*, red. O'Dell, Tom, Historiska Media, Lund.

Edström, Anders m.fl. (2003): *Evenemangsföretagande*, Studentlitteratur, Lund.

Festivalhjältar, dokumentärfilm om Arvikafestivalen producerad av Gustav Oldén. Distribution: Film i Värmland och Heidruns förlag.

Karlén, Susanne (2004): *Destination Arvikafestivalen en plats på kartan*, C-uppsats i turismvetenskap, Karlstads Universitet.

Pressrelease 031210, på: www.galaxen.se/npn.php?typ=pressmeddelanden&nr=3

[1] Utöver undertecknad ingick följande personer i den grupp på museet som jobbade med projektet: Gunnar Ericson, Göran Gullbro, Jenny Lindblom (numera Fändriks), Leif Persson, Helena Røjder samt Ida Sixtensson. Intervjuerna som nedanstående sammanställning bygger på utfördes av undertecknad, Gunnar Ericson, Jenny Lindblom (Fändriks) och Ida Sixtensson.

[2] 2001 gjorde Borås Textilmuseum en dokumentation av Arvikafestivalen utifrån frågeställningar om kläder och stil.

[3] Under festivaldagarna togs cirka 850 bilder med digitalkameror. Lördagen dokumenterades också av en professionell fotograf knuten till Värmlands Museum. Enstaka intervjuer och delar av området dokumenterades också med filmkamera. Det insamlade intervju- och bildmaterialet kompletterades dessutom med viss föremålsinsamling från bland annat campingen.

[4] Föreningen Blå huset arbetar bland annat med att anordna mindre arrangemang för lokal band samt står med replokaler.

[5] Till 2004 års festival var t.ex. The Soundtrack of Our Lives, Vive La Fête och SUB6 klara lagom till 2003 års julklappskampanj (Pressrelease 031210).

[6] En av politikerna menar att Arvikafestivalen förstärker Värmlands kulturprofil i ett område där Värmland tidigare inte varit starkt (MD 19).

[7] Med utgångspunkt i dokumentationens intervjuer med arrangörer, politiker och besökare har Susanne Karlén diskuterat frågan om Arvikafestivalens symboliska betydelse för Arvika (Karlén 2004). Liknande frågeställningar kopplade till sex svenska festivaler bland annat Hultsfredsfestivalen behandlas ur ett företagsekonomiskt perspektiv i boken *Evenemangsföretagande* (Edström m.fl. 2003).

[8] Exempel på sådan företag är Atom som är en ekonomisk förening med ensamföretagare och aktiebolaget XNSE som arbetar med upplevelseindustri.

[9] I sin artikel "Hultsfred 'Det är en speciell känsla!'" beskriver Jonas Bjälesjö förberedelserna och förväntningarna inför festivalbesöket som en viktig del i upplevelsen av festivalen och av den mer svårdefinierbara "festivalkänslan". Han menar att tiden före och efter festivalen innebär en längtan till respektive en saknad efter festivalen. "Festivaldagarna blir därför det tillfälle då uppdämda och förutsedda förväntningar kulminerar i en jakt på realiserande av upplevelser och känslor. När festivalen sedan är över uppstår en tomhet." (Bjälesjö 1999:201). Det finns förövrigt flera paralleller mellan de iakttagelser som han gjort i sitt arbete med festivalen i Hultsfred och det insamlade materialet från Arvikafestivalen.

[10] Filmen är inspelad före och under Arvikafestivalen 2002.

© Karin Eriksson, 2004

STM-Online 7 (2004)
[www.musik.uu.se/ssm/stmonline/vol_7/
pbroman@bgnet.bgsu.edu](http://www.musik.uu.se/ssm/stmonline/vol_7/pbroman@bgnet.bgsu.edu), 2004-10-11